

Sygn. akt: I C 709/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Wieczorek

Protokolant: p.o. stażysty Agnieszka Maderak

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2016r. w Poznaniu sprawy z powództwa

K. C.

Przeciwko

Rolniczemu Kombinatowi Spółdzielczemu im. (...) w Ś.

o zapłatę

1. Oddała powództwo;
2. Kosztami postępowania obciąża powoda w całości i zasądza od niego na rzecz pozwanego kwotę 377,00 zł.

SSO Agnieszka Wieczorek

UZASADNIENIE

Powód K. C. pismem z dnia 11 maja 2016 r. wniósł do Sądu Okręgowego w Poznaniu pozew, w którym domagał się uchylecia uchwały nr (...) Zebrania Przedstawicieli Rolniczego Kombinatu Spółdzielczego imieniem (...) w Ś. podjętej w dniu 1 kwietnia 2016 roku - w części, tj: w odniesieniu do § 2 ust. 6 - w zakresie, w jakim Członkowie pozwanej, którzy pozostawali na rencie z tytułu niezdolności do pracy, nie uzyskali prawa do zaliczenia tego okresu do sumy lat pracy Członka Spółdzielni oraz w odniesieniu do załącznika numer 1 do uchwały w zakresie określenia ilości lat przepracowanych przez powoda na rzecz pozwanej spółdzielni oraz kwot przypadających na rzecz poszczególnych członków spółdzielni z tytułu podziału środków przeznaczonych na powiększenie funduszu udziałowego członków spółdzielni. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, że został zatrudniony w Spółdzielni w dniu 1 października 1975 r., a członkiem pozwanej spółdzielni został z dniem 30 sierpnia 1976 r. Następnie podał, że w kwietniu 1992 r. wobec powoda orzeczono czasową niezdolność do pracy, przyznano mu prawo do renty. Niezdolność trwała do 12 grudnia 2002 r. i od dnia 2 stycznia 2013 r. jest członkiem pozwanej spółdzielni, która w dniu 1 kwietnia 2016 roku podjęła uchwałę numer (...) dotyczącą podziału dochodu ogólnego pozwanej powstałego w 2015 roku. Powyższa uchwała stwierdzała, że w 2015 roku pozwana spółdzielnia uzyskała dochód ogólny w kwocie 51.363.519,48 zł, i został podzielony w ten sposób, że kwotę 3.032.620,93 zł przeznaczono na pokrycie wynagrodzeń za pracę członków tytułem zaliczek na udział w dochodzie podzielonym Kombinatu, natomiast kwotę 48.330.898,55 zł przeznaczono na powiększenie funduszu udziałowego członków Kombinatu, jako odpis z dochodu ogólnego. Nadto podał, że w ww. uchwale określono zasady podziału kwoty 48.330.898,55 zł między członków Spółdzielni. W podziale uczestniczyć mógł tylko taki członek, który w 2015 roku pracował w spółdzielni dłużej niż 6 miesięcy, a jedyną przesłanką dla ustalenia wysokości udziału członka spółdzielni w dochodzie przeznaczonym na powiększenie funduszu udziałowego

była ilość lat przepracowanych przez danego członka na rzecz Kombinatu. Wskazał też na załącznik nr 1, w którym oznaczono z imienia i nazwiska wszystkie osoby, które były zgodnie z zaskarżoną uchwałą uprawnione do otrzymania wypłaty. Nadto załącznik określał liczbę ustalonych przez pozwaną lat pracy każdego z uprawnionych do wypłaty oraz wynikającą z tego kwotę przypadającą na tę osobę części dzielonego dochodu. I tak według załącznika powód przepracował na rzecz spółdzielni 13 lat. Powód w uzasadnieniu podał, że nie zaliczono mu do okresu pracy okresu zatrudnienia od dnia 1 stycznia 1976 r. do 4 kwietnia 1992 r., będącego następstwem niewłaściwego zastosowania §2 ust 5 uchwały oraz okresu pozostawania na rencie od 5 kwietnia 1992 r. do 31 grudnia 2002 r., będącego następstwem wadliwego sformułowania §2 ust 6 uchwały. Reasumując, prawidłowe naliczenie sumy lat pracy według powoda powinno obejmować okres zatrudnienia powoda w spółdzielni przed okresem pozostawania na rencie, okres pozostawania na rencie oraz okres zatrudnienia po okresie pozostawania na rencie, czyli łącznie okres 29 lat. Powód wskazał również na sprzeczność z dobrymi obyczajami zapisu §2 ust 6 Uchwały oraz treść załącznika nr 1 do Uchwały (k. 2-9).

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 lipca 2016 roku Rolniczy Kombinat Spółdzielczy imieniem (...) w Ś. w likwidacji wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Argumentując swoje stanowisko, pozwany w pierwszej kolejności wskazał, że powodowi zaliczono do sumy lat pracy wyłącznie okres od 2 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2015 r., z uwagi na fakt, iż powód w okresie od 4 września 1997 r. do 2 stycznia 2003 r. nie był członkiem pozwanej spółdzielni, gdyż będąc na rencie rozwiązał z pozwaną spółdzielnią stosunek członkostwa. Udział członkowski w związku z rezygnacją z członkostwa wypłacono powodowi w dniu 3 września 1998 r. Nadto wyjaśnił, iż zgodnie z treścią §2 ust 5 zaskarżonej uchwały wynika, iż do sumy lat pracy członka zalicza się okres ostatniej nieprzerwanej pracy na rzecz Kombinatu, od momentu ostatniego podjęcia pracy w Kombinacie. Przy tym pozwany wyjaśnił znaczenie zwrotu "podjęcia pracy" oraz wskazał, że jak wynika z §2 ust 5 zaskarżonej uchwały podjęcie pracy może nastąpić głównie na podstawie stosunku członkostwa w Kombinacie, a także na podstawie innych umów takich, jak umowa o pracę, zlecenie zawarte z osobami niemającymi statusu członka. Powód ponownie stał się członkiem spółdzielni w dniu 2 stycznia 2003 r. Pozwany odniósł się również w odpowiedzi na pozew do stawianych zarzutów sprzeczności z dobrymi obyczajami zaskarżonej uchwały, argumentując między innymi, że powód nie sprecyzował jakie dobre obyczaje zostały naruszone (k. 47-50).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód K. C. został zatrudniony w Rolniczym Kombinacie Spółdzielczym imieniem (...) w Ś. w dniu 1 października 1975 roku, natomiast od 30 sierpnia 1976 r. był członkiem Rolniczego Kombinatu Spółdzielczego (...) w Ś.. Powód wraz z deklaracją przystąpienia na członka Rolniczego Kombinatu Spółdzielczego zadeklarował 1 udział w wysokości po 100 zł oraz dokonał wpłaty wpisowego w wysokości 30 zł.

dowód: odpis KRS pozwanego (k. 11-17), akta osobowe powoda, Część A (k. 6-8).

W dniu 5 kwietnia 1992 r. wobec powoda K. C. orzeczono częściową niezdolność do pracy i przyznano mu prawo do renty. Niezdolność do pracy powoda trwała do końca grudnia 2002 r.

dowód: wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS (k. 32), decyzja ZUS przyznająca rentę (k. 33-34 verte), zaświadczenie ZUS (k. 131).

Dnia 4 września 1997 r. powód K. C. dobrowolnie zrezygnował z członkostwa w pozwanej spółdzielni i wypłacono udział członkowski powodowi w dniu 3 września 1998 roku.

dowód: akta osobowe powoda (wniosek o skreślenie z listy członków) (k. 19), zeznania powoda (k. 138 verte).

Od dnia 2 stycznia 2003 r. powód został ponownie członkiem Rolniczego Kombinatu Spółdzielczego imieniem (...) w Ś. wnosząc wkład własny w wysokości 2.000 zł.

dowód: akta osobowe powoda, Część A (k. 10,12,14), akta osobowe powoda, Część B (k. 31).

Uchwałę nr (...)spółdzielnia została postawiona w stan likwidacji.

dowód: KRS pozwanej spółdzielni (k. 53), uchwała nr (...)z 1.04.2016 r. (k. 64-65).

W dniu 1 kwietnia 2016 r. Zebranie Przedstawicieli Członków Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego imieniem (...) w Ś. podjęło uchwałę nr (...)dotyczącą podziału dochodu ogólnego pozwanej spółdzielni powstałego w 2015 roku. Dokonano podziału dochodu ogólnego powstałego w 2015 roku w kwocie 51.363.519,48 zł w ten sposób, iż kwotę 3.032.620,93 zł przeznaczono na pokrycie wynagrodzeń za pracę członków tytułem zaliczek na udział w dochodzie podzielonym Kombinatoru oraz kwotę 48.330.898,55 zł przeznaczono na powiększenie funduszu udziałowego Członków Kombinatoru jako odpis z dochodu ogólnego, o którym mowa w art. 167§1 pkt. prawa spółdzielczego, zgodnie z zasadami ustalonymi w niniejszej uchwale.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ww. uchwały (k. 69) powodowi jako okres pracy naliczono okres 13 lat i w związku z tym wypłacono powodowi kwotę 220.837,50 zł.

dowód: uchwała nr (...) (k. 60-61).

Uchwała nr (...)z dnia 1 kwietnia 2016 r. została podjęta przy zdecydowanej większości głosów w stosunku 21 głosów za do 3 głosów przeciwnych.

dowód: uchwała nr (...) (k. 61).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów.

Za wiarygodne Sąd uznał niekwestionowane przez strony postępowania dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowiące dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244§1 k.p.c.) oraz dokumenty prywatne stanowiące dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.)

Na przymiot wiarygodności zasługiwały również zeznania powoda K. C. i zeznania pozwanego w osobie likwidatora Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego im. (...) w Ś. w likwidacji - J. M., albowiem korespondowały z dowodami z dokumentów, były konsekwentne i wewnętrznie spójne, a nadto potwierdzały okoliczności przytoczone przez strony, w zakresie dotyczącym wskazanych powyżej okoliczności faktyczne, które nie były sporne. Nadto, potwierdzały je dowody z dokumentów, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron. Na marginesie Sąd jedynie pragnie zwrócić uwagę, iż w zakresie dotyczącym interpretacji uchwały nr (...)w zakresie §2 ust. 5 oraz ust. 6 zeznania J. M. były mało spójne, co jednak nie miało większego znaczenia dla rozstrzygnięcia (k. 138 verte-139 verte).

Sąd nie przeprowadził dowodu z zeznań świadka U. C. oraz R. C. wobec cofnięcia przez powoda, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosków dowodowych w tym zakresie (k. 140 verte).

Sąd oddalił wniosek powoda zgłoszony w pkt 4 pisma z dnia 17 maja 2016 roku (k. 128), jako niemający żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia z niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 21) zaskarżenie uchwał jest możliwe za pomocą trzech odrębnych środków prawnych:- powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, powództwa o uchylenie uchwały oraz powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały, przy czym zasadność skorzystania z każdego z tych środków wymaga spełnienia odmiennych przesłanek. W żądania uchylenia uchwały jest to sprzeczność z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzenie w interesy spółdzielni albo pokrzywdzenie członka spółdzielni (art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego).

Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia (art. 42 § 6 Prawa spółdzielczego). Jako że pozew w sprawie niniejszej złożono do Sądu w dniu 13 maja 2016 r., uznać należało, że powództwo o uchylenie uchwały nr (...)z dnia 1 kwietnia 2016 r. podjętej na Zebraniu Przedstawicieli Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego im. (...) w Ś. wywiedzione zostało przez powoda z zachowaniem terminu 6-tygniowego wskazanego w art. 42 § 6 Prawa spółdzielczego.

Istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były uregulowane dotyczące rolniczych spółdzielni produkcyjnych zawarte w Tytule II Dziale I, a w szczególności wynikająca z tych przepisów specyfika dotycząca członkostwa w spółdzielniach i pracy na ich rzecz. Zgodnie z art. 139§1 o 2 Prawa spółdzielczego członkami spółdzielni mogą być rolnicy będący właścicielami lub posiadaczami samoistnymi gruntów rolnych, dzierżawcami, użytkownikami lub innym posiadaczami zależnymi gruntów rolnych, a także inne osoby mające kwalifikacje przydatne do pracy w spółdzielni. Z kolei art. 155§1 Prawa spółdzielczego stanowi, iż zdolny do pracy członek spółdzielni ma prawo i obowiązek pracować w spółdzielni w rozmiarze ustalonym przez zarząd. Na podstawie art. 156 §1 Prawa spółdzielczego spółdzielnia może zatrudniać także oprócz członków także ich domowników, a art. 157 Prawa spółdzielczego stanowi, iż spółdzielnia poza członkami i domownikami może zatrudniać stosownie do swych potrzeb również inne osoby za podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, którego przedmiotem jest świadczenie pracy. Powyższe uregulowania wskazują jednoznacznie, iż w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych członkowie wykonują swoją pracę na podstawie ważnego stosunku członkostwa a nie podstawie zawartej umowy o pracę. Z istoty członkostwa spółdzielni wynika bowiem obowiązek zespolonego działania przy prowadzeniu wspólnego gospodarstwa rolnego oraz działalności na rzecz indywidualnych gospodarstw rolnych członków. Wprawdzie ustalone zasady kooperacji mogą przypominać wykonywanie pracy pod kierownictwem w określonym miejscu i czasie ale podporządkowanie spółdzielcy regułom wynikającym z tej organizacji jest właśnie immanentną cechą stosunku członkostwa i ustawodawca wybrał dla członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej inną podstawę zatrudnienia niż umowa pracę. To wskazują na kluczowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy znaczenie członkostwa w spółdzielni.

Powód domagał się uchylenia uchwały nr (...)Zebrania Przedstawicieli Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego imieniem (...) w Ś. podjętej w dniu 1 kwietnia 2016 roku - w części, tj: w odniesieniu do § 2 ust. 6 - w zakresie, w jakim członkowie pozwanej, którzy pozostawali na rencie z tytułu niezdolności do pracy, nie uzyskali prawa do zaliczenia tego okresu do sumy lat pracy członka Spółdzielni oraz w odniesieniu do załącznika numer 1 do uchwały w zakresie określenia ilości lat przepracowanych przez powoda na rzecz pozwanej spółdzielni oraz kwot przypadających na rzecz poszczególnych członków spółdzielni z tytułu podziału środków przeznaczonych na powiększenie funduszu udziałowego członków spółdzielni. Powód w związku z podjęciem tej uchwały negował po pierwsze błędne naliczenie lat pracy świadczonej na rzecz pozwanej i tym samym nie zaliczenia do okresu pracy okresu pozostawania na rencie jak i okresu przed przejściem powoda na rentę, co pociągało za sobą przyznanie powodowi kwoty umniejszonej i było dla powoda krzywdzące.

W ocenie Sądu wyżej przedstawione zastrzeżenia powoda okazały się bezzasadne bowiem przyczyną, dla której powodowi nie zaliczono okresu lat pracy, i tym samym nie przyznano świadczeń w takiej wysokości, w jakiej się domagał tj. 441.675 zł jest fakt, iż powód w okresie od 4.09.1997 r. do 02.01.2003 r. nie był członkiem pozwanej spółdzielni, gdyż dobrowolnie zrezygnował z członkostwa ze względów finansowych po przejściu na rentę. Podkreślenia wymaga fakt, iż z treści art. 162§1 Prawa spółdzielczego wynika, iż członkowie spółdzielni będący emerytami lub rencistami zachowują prawa członkowskie w spółdzielni. O przyznaniu tym członkom praw mowa również w ust 5 zaskarżonej uchwały. Podkreślenia wymaga jednak fakt, iż powód warunków podanych z tym uregulowaniu nie spełnił bowiem poprzez wypowiedzenie członkostwa nastąpiło zerwanie jego więzi ze spółdzielnią. Mając na względzie podkreślony powyżej decydujący w spółdzielni, jako podstawa wszelkich praw jej członków, charakter członkostwa nie można uznać, iż treść ust. 5 dotyczyć ma okresu nieprzerwanej pracy na rzecz spółdzielni niezależnie od faktu bycia jej członkiem. Taka interpretacja zaprzecza istocie rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Zdaniem Sądu dla prawidłowego ustalenia przysługujących poszczególnym osobom praw, w pierwszej kolejności istotne było ustalenie, czy w danym okresie potrzebnym dla ustalenia sumy lat pracy członka (określonym jako „okres nieprzerwanej pracy na rzecz Kombinatoru”), była ona na członkiem spółdzielni, następnie czy wykonywała

nieprzerwaną pracę , a jeśli przerwy w pracy były, to czy były one takiego rodzaju, że mimo to można na podstawie ust. 5 zaskarżonej uchwały uznać, iż nie była to przerwa w pracy np. z powodu pozostawania na rencie.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd uznał, iż powód nie spełnił wynikających a ust. 5 zaskarżonej uchwały kryteriów zaliczenia mu do sumy lat okresu przed rokiem 2003 kiedy to ponownie został członkiem spółdzielni i tych względów ust.5 zaskarżonej uchwały nie narusza jego praw.

Dlatego też w konsekwencji, ewentualna sprzeczność pomiędzy treścią §2 ust 5 i ust 6 zaskarżonej uchwały, odnośnie nie zaliczania do sum lat pracy w ust 6 okresu pozostawania na rencie, nie miała w niniejszym postępowaniu znaczenia dla sytuacji powoda. Owa sprzeczność nie zmierzała bowiem do pokrzywdzenia powód jako członka spółdzielni, a powód nie wykazał, a nawet nie sformułował, żadnych twierdzeń , które miałyby wskazywać na naruszenie dobrych obyczajów.

W związku z powyższym powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł, zgodnie z wynikiem sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. W konsekwencji należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 377 zł , na które składały się kwota 360 zł - wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika określone na podstawie § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSO Agnieszka Wieczorek